

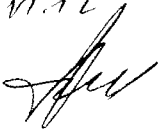
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
92-50-098	05-11-2012

ДО

ПРЕДСТАВЛЯЩИЯ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГОСПОЖА СОНЯ НАЙДЕНОВА

За КМД

08.11.12

ДОКЛАД

Относно: участие на съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела и съдия Богдана Желявска, член на Националната съдебна мрежа в 42- рата среща на националните лица за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела

На 09 и 10 октомври 2012 година в гр. Никозия, Кипър, бе проведена 42- та редовна среща на националните лица за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/ в рамките на която бе проведена и 6 –та среща на Централните органи, назначени в съответствие с чл.53 на Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност. На срещата като представители на Република България присъстваха съдия Богдана Желявска, член на Националната съдебна мрежа и съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Срещата протече при следния дневен ред:

В първия ден се състоя конференция на тема „Имуществен режим между съпрузи и имуществени последици на регистрираните партньорства”.

Конференцията бе открита от г-н Петрос Клериес, Главен прокурор на Република Кипър и г- н Маркус Залевски, представител на Отдел 1 на Дирекция „Гражданско правосъдие”, Главна дирекция „Правосъдие”

към Европейската комисия. Те изтъкнаха значението на двете предложения за регламенти за имуществения режим между съпрузи и за имуществените последици на регистрираните партньорства, които ще станат част от европейското законодателство в областта на семейните отношения, наред с Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла, и Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския Парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство. Беше посочено, че тези два регламента съставляват основните инициативи на Кипърското председателство, тъй като засягат съществено живота на всички европейски граждани и тяхното приемане ще улесни свободното им придвижване и достъпа до правосъдие. Бе изтъкнато, че с приемането на двата регламента относно имуществените отношения на международните двойки ще бъде попълнена една огромна празнота в семейното право, която досега е била причина за продължителни съдебни процедури и прекомерни разноски за европейските граждани.

Господин Маркус Залевски изрично благодари на организаторите на мероприятиято и поздрави Кипърското председателство за инициативите и свършената работа в областта на семейното право и имуществените отношения между съпрузите. Същият запозна участниците с етапите от подготовката на двете предложения. Посочи, че приемането на европейски инструмент в областта на имуществения режим между съпрузи е фигурирало като приоритет още в плана за действие от Виена от 1998 г., а в приетата от Съвета на 30 ноември 2000 г. Програма за взаимно признаване на решенията по граждански и търговски дела е предвидено изработването на инструмент за съдебната компетентност, признаването и изпълнението на решения в областта на „имуществените отношения между съпрузи и имуществените последици от раздялата на несклучили брак двойки“. Уреждането на стълкновенията на нормите в областта на имуществения режим между съпрузи, както и на въпроса за съдебната

компетентност и взаимното признаване, е изтъкнат като приоритет също така в Хагската програма, приета от Европейския съвет на 4 и 5 ноември 2004 г., както и в Стокхолмската програма, приета на 11 декември 2009 г. от Европейския съвет. Поради тази причина е предвидено Европейската комисия да приеме предложение за законодателен инструмент, определящ кой е компетентният съд и кое законодателство се прилага към правата на собственост на международните двойки - съпрузи или регистрирани партньори. В подготовката на предложението са проведени широки консултации с държавите-членки, другите институции и обществеността. В резултат на проучването, проведено през 2003 г., на 17 юли 2006г. Комисията публикува Зелена книга за уреждането на стълкновения на закони в областта на имуществения режим между съпрузи, и по-специално относно съдебната компетентност и взаимното признаване. За изготвянето на предложението от Комисията е създадена група от експерти, включваща представители на различните професии, които се засягат от материята, и отразяващи различните правни култури в Европа. Групата е провела пет заседания в периода между 2008 г. и 2010 г. На 28 септември 2009 г. Комисията организира публично изслушване, а на 23 март 2010 г. е проведена среща и с националните експерти, за да се обсъдят ключовите идеи на предложението. В заключение от Комисията е изготвена обща оценка на въздействието на регламентите, отнасящи се съответно до имуществения режим между съпрузи и имуществените последици на регистрираните партньорства. Поради специфичните особености на брака и регистрираните партньорства и на различните правни последици, които произтичат от тези две форми на съюз, Комисията е представила две отделни предложения за регламенти: един, който се отнася до компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, и друг относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства.

Изложенията по време на конференцията бяха посветени на двете предложения:

I. Предложение за Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията по

въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, COM(2011) 126 от 16 март 2011;

II. Предложение за Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, COM(2011) 127 от 16 март 2011.

I. Предложение за Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, COM(2011) 126 от 16 март 2011

1. Професор Дитер Мартини, преподавател в Европейския университет, Франкфурт, Германия

Професор Мартини очерта приложното поле на предложението, като изтъкна необходимостта от съгласуването му с другите регламенти в областта на семейното право и от единна интерпретация на употребените в тях основни понятия. Посочи, че регламентът ще има универсално приложение, включително и в случаите, когато съпрузите са придобили имущество в трети държави извън Европейския съюз, поради това следва да се подходи много внимателно при определянето на приложното му поле, за да не се засегнат постигнати между съпрузите споразумения и да не се ограничи тяхната свобода. Също посочи, че при определянето на приложното поле на регламента понятието „имуществен режим между съпрузи“ е дефинирано общо, като включва както аспектите, свързани с ежедневното управление на съпружеското имущество, така и тези, свързани с делбата му поради раздяла на брачната двойка или смърт на един от съпрузите. Наред с това са определени изчерпателно шест области, изключени от действието на регламента: правоспособността на съпрузите, задълженията за издръжка между съпрузи, въпросите, свързани с действителността и последиците на даренията, въпросите, свързани с наследственото право, съдържанието на вещните права и определянето на правомощията на носителя на тези права, както и регистрираните от съпрузите търговски дружества. Също така регламентът урежда приложимото право в отношенията на съпрузите с трети лица, но не обхваща компетентността на съдилищата при спорове между съпрузите и третите лица, която се подчинява на разпоредбите на Регламент №44/2001. Професор Мартини подчерта, че при определянето на понятието „имуществен режим“ следва да се

съобразят различията в националните законодателства относно разграничението между лични и имуществени последици от брака. Наред с това посочи възможните проблеми които могат да възникват с дефиницията на понятието брак, доколкото различните държави уреждат различно възможността за сключването на брак между лица от един и същи пол. Поради това към отношенията между съпрузи от един и същи пол, в някои от държавите – членки ще се прилагат правилата на регламента за имуществения режим между съпрузи, а в други държави – правилата на регламента за регистрираните партньорства. Също така засегна предвидените в предложението правила за компетентност на съдилищата, като изтъкна, че същите се разграничават в зависимост от предмета на споровете. По отношение на част от споровете регламентът препраща към разпоредбите на Регламент № 650/2012 и към Регламент № 2201/2003, а по отношение на другите случаи на спорове относно семейното имущество регламентът установява собствени правила. В случай на смърт на един от съпрузите, съдът, компетентен по въпросите, свързани с наследството и завещанията, в съответствие с Регламента за наследяването /Регламент № 650/2012/, е компетентен също да разгледа делбата на съпружеското имущество, породена от откриване на въпросното наследство или завещание. В случай на развод, унищожаване на брака или законна раздяла, съдът компетентен по разпоредбите на Регламент (ЕО) № 2201/2003, би могъл, при изрично споразумение на страните, да стане компетентен също да уреди и делбата на съпружеското имущество, както и другите въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузите, които се поставят от производството за разтрогване на брака. По отношение на останалите случаи има списък с йерархично изброени критерии за привръзка, който позволява да се определи държавата-членка, чиито съдилища са компетентни да разглеждат съответния спор. Лекторът анализира също текстовете на предложението, уреждащи субсидиарната компетентност, компетентността в случай на насрещни и свързани иски и **Forum necessitatis**.

2. Професор Патрик Вотел, преподавател в Университета в Лиеж В своето изложение професор Вотел коментира предвидената в предложението възможност за избор на приложимото право спрямо имуществения режим между съпрузи. Съпрузите или бъдещите съпрузи могат да изберат правото, което да се прилага към

имуществения им режим, при условие че това е правото на държавата на общото обичайно местопребиваване на съпрузите или бъдещите съпрузи, или правото на държавата на обичайно местопребиваване на един от съпрузите или бъдещите съпрузи в момента на избора, или правото на държавата, чието гражданство притежава един от съпрузите или бъдещите съпрузи в момента на избора. Лекторът изтъкна, че при сключването на споразумение за избор на приложимото право се избягват евентуалните затруднения при определянето на обичайното местопребиваване на съпрузите, тъй като в споразумението те точно посочват местопребиваването си и съответно приложимото право. Изтъкна също различията с възможността за избор на приложимо право, предвидена в Регламент № 650/2012 за наследяването, която е ограничена само до правото на държавата, чийто гражданин е лицето.

3. Професор Симеон Симеонидес, преподавател в Университета в Уилямет, Орегон

Професор Симеонидес коментира критериите за избор на приложимо право, в случаите, когато съпрузите не са упражнили възможността за избор на приложимо право спрямо имуществения им режим. В своето изложение той изтъкна, че предложеният регламент ще се прилага за милиони заварени бракове, но само минимална част от заварените брачни двойки ще се възползват от възможността да сключат споразумение относно приложимото право. Такъв избор обичайно биха направили високообразовани двойки и то преди сключването на брака. Следователно мнозинството от споровете относно семейно имущество в първите две десетилетия след приемането на регламента ще се решават по установените в чл.17 него правила за приложимото право при липса на избор. Лекторът изтъкна, че са възможни три подхода при определянето на приложимото право към семейното имущество – правото на първото обичайно местопребиваване на съпрузите /или общо гражданство/ непосредствено след сключването на брака, правото по обичайното им пребиваване към момента на придобиване на определено имущество или правото на последното обичайно местопребиваване / съответно гражданство/ преди прекратяването на брака. В случая в чл.17 от предложението е избран първия подход, като е предвидено, че при липса на избор приложимото право към имуществения режим е това:

а) на държавата на първото общо обичайно местопребиваване на

съпрузите след сключване на брака, или ако няма такова, б) на държавата на общото гражданство на съпрузите в момента на сключване на брака, или ако няма такова, в) на държавата, с която съпрузите заедно имат най-тесни връзки, като се отчитат всички обстоятелства, и по-конкретно мястото на сключване на брака. Професор Симеонидес изтъкна като недостатък на този подход възможността първото обичайно местопребиваване на съпрузите да е продължило много кратко и да е последвано от много по – продължително пребиваване в друга държава. Поради това счита, че в регламента следва да се включи и коригираща норма, която да предвижда, че ако от всички обстоятелства по случая е видно, че ако съпрузите имат по – продължителна и по – близка връзка с друга държава, различна от държавата по първото им общо обичайно местопребиваване, правото на тази друга държава ще се прилага към имуществения им режим.

4. Професор Джанийн Карутърс, преподавател по международно частно право в Университета на Глазгоу, Шотландия

В своето изложение професор Карутърс засегна темата за свободното движение на решения и последиците на имуществения режим на съпрузите по отношение на трети лица. Съгласно чл.35 от предложението, последиците от имуществения режим между съпрузите върху правоотношенията между съпруг и трето лице се уреждат от правото, приложимо спрямо имуществения режим между съпрузите съгласно предложения регламент. Правото на дадена държава-членка обаче може да предвижда, че приложимото право за имуществения режим между съпрузи не може да бъде противопоставено от съпруг на трето лице, ако съпругът или третото лице имат обичайно местопребиваване на територията на тази държава-членка и ако формалностите по оповестяването или по вписването, предвидени от правото на тази държава-членка, не са извършени, освен ако третото лице познава или е трябвало да познава правото, приложимо към имуществения режим между съпрузите. Професор Карутърс оповести, че се предвижда изменение в редакцията на чл.35 от предложението, който ще гласи, че никой от двамата съпрузи не може да противопостави на третото лице приложимото към имуществения им режим право, ако съпругът – съконтрагент и третото лице имат обичайно пребиваване в една и съща държава, различна от държавата

на приложимото съгласно регламента право. Посочи и че по този начин остават без защита трети лица, които имат различно обичайно местопребиваване от своя съконтрагент. По отношение на техните отношения със съпрузите ще се прилага правото, приложимо към имуществения режим между съпрузите, което може да не е известно на третите лица.

II. Предложение за Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, COM(2011) 127 от 16 март 2011.

5. Професор Кристина Гонзалес Бейлфус, преподавател по международно частно право в Университета в Барселона, Испания и в Испанския център за обучение на магистрати

Професор Бейлфус изтъкна, че досегашната уредба на имуществените отношения между съпрузи, установена от Хагската конвенция за приложимото право към имуществения режим между съпрузи от 1978г., не отговаря на потребностите на съвременното общество. Посочи, че понастоящем в редица европейски държави броят на двойките, съжителстващи без брак, превишава броя на семейните двойки. Изтъкна и че се налага да бъде взет предвид и институтът на „регистрираното партньорство“, въведен за първи път в Дания през 1989г., както и обстоятелството, че редица държави – членки прилагат този институт и за еднополови двойки. Посочи, че първоначалното намерение на Европейската комисия да регламентира имуществените последици на всички видове съжителства без брак е било ревизирано вследствие на извършено през 2003 проучване на Asser Institute и Католическия университет на Льовен Ла –Ньов. Това проучване е установило, че формализираните съжителства / регистрирани партньорства/ и неформализираните такива, съществено се различават, поради което регламентът не трябва да засяга фактическите съжителства, които не са регистрирани. Изтъкна, че предложението за Регламент относно имуществените последици на регистрираните партньорства, разрешава проблемите с различната регламентация на еднополовите бракове в отделните държави - членки, тъй като такива бракове няма да бъдат признати в редица държави – членки и съдилищата на тези държави няма да прилагат по отношение на тях бъдещия Регламент относно компетентността, приложимото право и

признаването и изпълнението на решенията по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи. Това следва от параграф 10 от Преамбюла на Регламента за имуществения режим между съпрузи, който изрично предвижда, че понятието брак ще се дефинира от националното право на отделните държави – членки. Същевременно легалната дефиниция на регистрираното партньорство, формулирана в чл.2 б/ на Регламента относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства, го определя като „режим, уреждащ съвместния живот на двама души, който е предвиден в закон и е регистриран от компетентен орган”. Тази по – обща формулировка позволява в обхвата на Регламента да бъдат включени съюзи, сключени като бракове в някоя от държавите – членки, но непризнати като бракове от законодателствата на други държави – членки. По този начин няма да има пречка за еднopolовите бракове да се приложи Регламента относно имуществените последици на регистрираните партньорства, като по този начин ще бъде осигурена регламентация за възникналите вследствие на тези бракове имуществени последици.

6. Професор Матиас Ноймар, съдия от Върховния съд на Австрия

Професор Ноймар разгледа предвидените в двете предложения за регламенти възможности за избор на съд и избор на приложимо право. Изтъкна, че в **Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи** са предвидени две опции за избор на компетентен съд от съпрузите. На първо място съгласно чл.4 от Регламента съпрузите могат да постигнат съгласие съдът, компетентен да разглежда производства за развод, унищожаване на брака или законна раздяла по разпоредбите на Регламент (ЕО) № 2201/2003, да стане компетентен също да уреди и делбата на съпругеското имущество, вследствие на производството за разтрогване на брака, както и другите въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузите, които се поставят от това производство. Разпоредбата на чл.5 от Регламента предвижда, че двете страни могат също да се споразумеят за това, съдилищата на държавата-членка, чието право са избрали като приложимо за брачния им имуществен режим в

съответствие с членове 16 и 18, да са компетентни да се произнасят по въпроси, свързани с брачния им имуществен режим. В случай, че няма сключено между съпрузите споразумение за избор на съд, както и когато към производството не са приложими правилата на Регламент (ЕО) № 2201/2003, в чл.5 е установен списък с йерархично изброени критерии за привръзка, който позволява да се определи държавата-членка, чиито съдилища са компетентни да разглеждат производства, свързани с имуществения режим между съпрузи. Предложените критерии са общото обичайно местопребиваване на съпрузите, последното общо обичайно местопребиваване, ако единият съпруг продължава да живее на същия адрес, или обичайното местопребиваване на ответника. Тези критерии са широко разпространени и често съвпадат с местоположението на имуществото на съпрузите. В сравнение с предоставените на съпрузите възможности за избор на компетентен съд, възможностите за избор, предоставени на партньорите от **Регламента относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства**, са много по – ограничени. Съгласно чл.4 от Регламента партньорите могат да постигнат съгласие съдът, сезиран да разгледа производство за прекратяване или анулиране на партньорството, да бъде компетентен също да уреди имуществените последици, възникнали вследствие на производството. Това споразумение може да бъде постигнато по всяко време в хода на производството. Партньорите обаче нямат възможност да сключат споразумение за избор на съд, извън производството по прекратяване на партньорството, за разлика от предоставената на съпрузите такава възможност от чл.5 ал.2 от Регламента относно имуществения режим между съпрузи. Също така при регистрираните партньорства не се допуска възможност за избор на приложимо право, като съгласно чл.15 от Регламента имуществените последици на този съюз винаги се уреждат от правото на държавата, в която е регистрирано партньорството. За разлика от тях съпрузите могат да избират приложимо право към имуществения си режим и да променят този избор след сключването на брака, като промяната на приложимото право е възможна само по желание на съпрузите. Основните аргументи за това законодателно решение са големите различия между националните законодателства по въпроса за регистрираните партньорства, съответно необходимостта да се предотврати възможността като приложимо право да бъде избрано правото на държава, в която не съществува института на

регистрираното партньорство /например България, Италия, Латвия, Полша и Румъния/

7. Александра Тейн, член Европейския парламент и докладчик по двете предложения за регламенти

Госпожа Тейн разясни етапите на подготовка и приемане на двете предложения. Посочи, че двете предложения са внесени от Европейската комисия в Европейския парламент през м. май 2011г., като необходимостта от приемането им е обусловена от нарасналия брой на международните двойки - съпрузи или регистрирани партньори / през 2007г. всеки седми брак в Европейския съюз е бил сключен между лица с различни националности, а броят на регистрираните партньорства в ЕС за същата година е нараснал на 211 000, като при 41 000 от тези партньорства имуществените последици ще настъпят в две или повече държави – членки/. Изтъкна, че в подготовката на своя доклад по предложението за Регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право и признаването и изпълнението на решенията по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, се е ръководила от принципите за правна сигурност, яснота и съгласуваност с нормите на останалите правни актове на ЕС, особено Регламентът за наследяването и Регламент №44/2001 / Брюксел I/. Посочи, че е предложила редица поправки с цел да се очертае ясно приложното поле на регламента, а именно да се включат личните аспекти на брака, подаръците между съпрузи, ясно да се изключат проблемите на дружественото право и споразуменията за издръжка между съпрузи. По примера на Регламента за наследяването е препоръчала изброяването на видовете вещни права и тяхното съдържание да бъде уредено от приложимото национално право на държавите – членки, а също правилата за вписвания и други режими на регистрация на права да бъдат уредени от правото по местонахождението на имота. Счита за добро решение неутралната дефиниция за брак в предложението, тъй като тя обхваща и еднopolовите бракове. Посочи, че предложените от нея корекции в областта на компетентността на съдилищата са били само технически. Предложила е да се предвидят по – детайлно реда и условията за сключване на споразумения за избор на съд от съпрузите, а също и да им бъде дадена възможност да изберат за компетентен съд, съдът на държавата – членка, чието право е приложимо към имуществените отношения. Също е предложила, да се въведе компетентност, основана на явяване на страните пред съда /аналогична на предвидената в чл. 24

от Регламент №44/2001/, като същевременно се предвидят гаранции, за да се предпазят по – слабо информираниите съпрузи от мълчаливо съгласие с неблагоприятна за тях компетентност. В заключение посочи, че и двете предложения ще бъдат гласувани от Европейския парламент през месец януари 2013г.

Дневен ред за 10.10. 2012г.

Господин Маркус Залевски откри заседанието, като изложи дневния ред за срещата, включващ : информация от Европейската комисия;, доклад на работната група по чл. 11 от Регламент № 2201/2003; изложение на госпожа Луиз - Елен Тейц относно последните дейности в рамката на Хагската конференция по международно частно право касаещи Хагската конвенция от 1980г.; обобщаване на информацията от предварително изготвените доклади от държавите – членки и провеждане на планираните двустранни срещи между представителите на Централните органи на различните държави.

1.Информация от Европейската комисия

Господин Залевски оповести,че досегашният секретар на ЕСМ – г-н Кристоф Сажон, преминава на друга длъжност, като същият ще бъде заменен от господин Щефан Матик, досегашен член на Съвета на нотариусите на Европейския съюз (CNUE).

Припомни също, че редактираните въпросници по десет от информационните брошури вече са изпратени на лицата за контакт за актуализация и следва да бъдат предоставени на Комисията в тримесечен срок.

Участниците бяха уведомени, че последната среща, която ще бъде проведена през тази година, е насрочена за 10 и 11 декември 2012г. и на нея ще се обсъжда Регламент №864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11.07.2007г. относно приложимото право към извъндоговорните задължения /Рим II/, приложим от 11.01.2009г.

Господин Залевски съобщи също, че е готов окончателния вариант на практическо ръководство по приложението на Регламент №861/2007 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес. Проектът на практическото ръководство е съставен от външен експерт, ангажиран от Европейската комисия, като за редактирането на ръководството в

окончателен вариант е сформирана работна група от членове на ЕСМ – ГТД. Срещите на работната група са проведени на 28.09.2011г., 28.11.2011г. и 26.04.2012г., като в тях като представител на България взе участие господин Катилин Попов, частен съдебен изпълнител. След завършването на първото ръководство, което е предназначено за съдии и адвокати, ще бъде съставено и второ, предназначено за граждани.

2. Представяне на ръководството, изготвено от работната група по чл.11 от Регламент №2201/2003

Представено бе ръководството за най – добрите практики в националните административни и съдебни процедури по молбите за връщане на дете по чл.11 от Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, съставено от работната група по чл. 11 от Регламента. Работната група бе съставена преди повече от година, като включва представители на Централните органи на Германия, Холандия, Белгия, Великобритания и Латвия. От членовете на работната група бе разработен въпросник относно процедурите и начина на приложение на Регламента в различните държави – членки, който бе разпространен сред Централните органи и лицата за контакт чрез офиса на съдия Матю Торп, завеждащ Международното сътрудничество по семейни дела на Великобритания. Въз основа на получените от държавите отговори, е съставено ръководството, което бе представено на лицата за контакт и представителите на Централните органи за окончателно утвърждаване преди да бъде публикувано. Ръководството е разделено на две части, като едната е посветена на административната дейност – дейността на Централните органи, а другата на съдебното производство. Съдия Торп представи частта, посветена на съдебното производство, като отбеляза, че в Регламент №2201/2003 на Съвета има установен 42 дневен срок за приключване на съдебното производство, но няма срок за придвижване на молбата от Централните органи, както и няма срок за производството по въззивно обжалване. Посочи, че независимо от това държавите – членки трябва да направят всичко възможно за да ускорят процедурата във всичките ѝ етапи. Изтъкна, че не е изрично установен срок за въззивното производство, тъй като то се различава съществено в отделните държави, в зависимост от това дали се касае за пълен или ограничен въззив. Също така националните режими се различават и по това дали е предвидена възможност за касационно обжалване и дали

решенията по чл.11 от Регламента подлежат на обжалване по общия ред пред всички въззивни съдилища в страната или само пред един компетентен съд. Даде пример с националния режим на Великобритания, където са предвидени основания за допустимост на въззивното обжалване и ограничен въззив, при който не се събират нови доказателства, поради което въззивните производства приключват за две седмици. Посочи също, че само на три места в ръководството са посочени конкретни държави – при информацията за концентрацията на компетентност, за видеоконферентните технологии и за това, дали държавите са назначили свои представители в Международната Хагска мрежа. Г-жа Андреа Шулц от Федерална служба на правосъдието, Германия, представи частта на ръководството, отнасяща се до дейността на Централните органи.

Редица държави – членки изразиха становището, че не е разумно Централните органи да бъдат ограничавани със срок за подаване на молбата, тъй като за да бъде подадена в съда, тя трябва да бъде придружена от всички необходими документи, съответно това не зависи само от активността на Централния орган, а и от съдействието на самия молител. Също така посочиха, че много често молителят има право на правна помощ, а докато му бъде предоставена такава минава определен период от време, който също не зависи от действията на Централния орган.

3. Изложение на госпожа Луиз - Елен Тейц – първи секретар на Хагската конференция, относно последните дейности в рамката на Хагската конференция по международно частно право, касаещи Хагската конвенция от 1980г.

Госпожа Тейц изтъкна, че във връзка с приложението на двете конвенции са разработени серия от инструменти – Ръководства за добри практики, Учебници, Профили на държавите. Понастоящем на веб-страницата на Хагската конференция са качени профилите на 49 държави. Изработени са формуляри – образци към Конвенцията от 1980 г. и от 1996 г. Госпожа Тейц посочи, че усилията на Хагската конференция са насочени към развитието на директната комуникация между съдиите, както и на поддържане, разширяване и развитие на Международната Хагска мрежа. Според извършеното от Конференцията изследване много държави – членки нямат необходимост от нормативна база, която да осигури свързването на съдиите помежду си. Въпреки това би могло да се помисли за

създаването на международен инструмент, който да регламентира директната комуникация между съдиите в рамките на процесите по Конвенциите. Друга опция би било създаването на национална нормативна база във всяка държава. Третата опция е засилване функциите на Международната Хагска мрежа и прилагане принципа на реципрочност. Също изтъкна, че свикването на всеки пет години Специални комисии подобряват сътрудничеството между страните и ефикасността на решенията. Последните две Специални комисии са били посветени и на Конвенцията от 1996г. Посочи, че са проведени серия от двустранни, многостранни и регионални срещи, семинари, конференции, форуми. Изтъкна, че образователните курсове и обучението на магистрати е от изключителна важност.

Госпожа Тейц запозна участниците в срещата със заключенията на Специалната комисия относно практическото функциониране на Хагските конвенции от 1980 г. и 1996г., проведена в гр. Хага, Холандия през периода 25 – 31 януари 2012г. Отчитайки положителния факт, че в производствата по Хагската конвенция страните могат да сключват различни видове споразумения, Специалната комисия е препоръчала обстойно изследване на въпроса с цел идентифициране на практическите и юридически проблеми по отношение на признаване и изпълнение на тези споразумения в чужбина /също така и в светлината на Конвенцията от 1996г./. В тази връзка Специалната комисия е препоръчала на Съвета възможното създаване на работна група от експерти, която да реализира обстойното изследване на проблема много задълбочено – както от практическа, така и от юридическа страна, по-специално проблемите за компетентността, както и да бъде извършена оценка на нуждата от евентуално създаване на нов инструмент – обвързващ или не. Също така Специалната комисия е изтъкнала необходимостта от включването на юридическа база, обуславяща директната комуникация между съдиите, при понататъшното развитие на Хагските конвенции в бъдеще. По отношение на бъдещата работа, Специалната комисия препоръчва на Постоянното Бюро да подпомогне използването на Общи ръководни принципи относно директните комуникации; да доразвива и доразработва Международната хагска съдебна мрежа и да съхранява информация за съществуващите юридически бази за директни комуникации. Във връзка с приложението на чл.13.1.б от Хагската конвенция за международното отвличане на деца Специалната комисия изтъква, че преценката на доказателствата и установяването на изключението по Конвенцията „сериозен риск” /чл.13.1.б/, включително при възражения

за наличие на домашно насилие, следва да се извършва само от компетентните органи, като винаги следва да се има пред вид, че целта на Конвенцията от 1980г. е да се осигури незабавното връщане на детето. Специалната комисия препоръчва реализирането на допълнително изследване по отношение прилагането на изключението на чл.13.1.б от Конвенцията от 1980 г., в което изключение се включват и случаите на домашно насилие. Също така Специалната комисия препоръчва на Съвета по генералните въпроси да оторизира създаването на работна група от експерти, съставена от съдии, представители на Централните органи и специалисти от различни сфери, с цел изработване на Практическо ръководство за добри практики, свързани с интерпретацията и приложението на чл.13.1.б. от конвенцията от 1980 г. /с допълнителна насоченост и към Централните органи/. Специалната комисия приема, че Хагската конференция не следва да продължава работата си по създаване на формуляр – съгласие за пътуване.

4.Обсъждане на резултатите от дейността на Централните органи, назначени в съответствие с чл.53 на Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, за периода от м. юли 2011г. до м. септември 2012г. Отчетено бе, че не всичките 27 държави са представили своите доклади, а са получени доклади само от 18 държави. Бе оповестено, че Централният орган на Германия е съставил въпросник по приложението на чл.56 от Регламент №2201/2003 на Съвета , който е изпратен до Централните органи на всички държави – членки. Отговорите са въведени в таблица, която бе предоставена на участниците и ще бъде поместена на страницата на Европейската съдебна мрежа.

Двустранни срещи. Поради липсата на проблеми с други държави-членки в случаите на отвличане на деца, Министерство на правосъдието, като Централен орган на България не бе заявило предварително провеждането на двустранни срещи. Двустранна среща бе заявена от Централния орган на Словения, за обсъждане движението на преписка вх.№16-02-14/11 на МП, образувана по молба за връщане на детето Стефани Омерчевич. Молбата вече е подадена в СГС, като по нея е образувано гр. №5065/2003г. на ГО, 5 бр. състав и е постановено решение на първоинстанционния съд. Въпреки, че не

присъстваха представители на Министерство на правосъдието, като Централен орган за България, двустранната среща бе проведена, като представителите на Централния орган на Словения бяха уведомени за установения в ГПК ред за въззивно обжалване на решенията по чл.11 Регламент №2201/2003 и за процесуалното представителство на молителя, както и за това на какъв етап се намира производството по делото.

Гр. София
05.11.2012г.

Съдия Вероника Николова
Национално лице за контакт на
Европейската съдебна мрежа
по граждански и търговски дела